

Ändrade lärotider och utbildningstapp

INTERVJUER MED HUVUDMÄN MED ANLEDNING AV COVID-19-
PANDEMIN. APRIL 2021

Dokumentdatum: 2021-05-20
Diarienummer: 2021:1106

Sammanfattande iakttagelser.....	2
1 Inledning.....	3
2 Undersökningens resultat.....	6
Undervisning som inte kunnat genomföras	6
Huvudmännens beslut om ändrade lärotider.....	8
Huvudmännens bedömning av risken för utbildningstapp	11
Insatser för att motverka utbildningstapp	16
Huvudmännens behov av stöd	18
Bilaga 1 Undersökningens genomförande	20
Bilaga 2 Frågeguide ändrade lärotider och utbildningstapp	22

Sammanfattande iakttagelser

Med anledning av den pågående covid-19-pandemin har Skolverket genomfört en intervjuundersökning riktad till huvudmän för grundskolans årskurs 7–9 och gymnasieskolan. Undersökningen omfattar planerad undervisning som inte har kunnat genomföras, beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotider eller undervisningstidens fördelning, samt bedömd risk att det uppstår ett utbildningstapp, det vill säga att eleverna inte får de kunskaper eller färdigheter de normalt skulle ha fått under vårterminen.¹

Samtliga landets 290 kommuner, 10 gymnasieförbund samt 49 enskilda huvudmän kontaktades den 19–20 april 2021. Svarefrekvensen var 78 procent för högstadiet och 74 procent för gymnasieskolan. Motsvarande undersökning har tidigare genomförts den 8–9 februari 2021. I korthet visar de insamlade svaren följande:

- **Andelen huvudmän som svarar att det förekommit att planerad undervisning inte har kunnat genomföras, är större i gymnasieskolan än i högstadiet.** I högstadiet ökade andelen mellan februari och april från en femtedel till en tredjedel. I gymnasieskolan var ökningen mindre, från en tredjedel till omkring 40 procent av huvudmännen.
- **En ökad andel av huvudmännen har fattat beslut om att ändra lärotiderna eller undervisningens fördelning.** I högstadiet ökade andelen från drygt 10 procent (februari) till 20 procent (april). Motsvarande andel i gymnasieskolan ökade från drygt 10 procent till drygt en tredjedel.
- **Andelen huvudmän som bedömer att det finns en risk för ett utbildningstapp är större i gymnasieskolan än högstadiet.** I grundskolan har andelen ökat från drygt var tredje (februari) till knappt hälften (april). Även inom gymnasieskolan syns en viss ökning till drygt 70 procent (april).
- **Huvudmännen bedömer att vissa elever eller elevgrupper riskerar att drabbas hårdare av ett utbildningstapp.** Det handlar bland annat om elever i behov av stöd, nyanlända och elever i social utsatthet. Undervisningen beskrivs också återkommande hålla lägre kvalitet under pandemin. Elever i gymnasieskolan kan därför vara mer utsatta till följd av en längre period med fjärr- eller distansundervisning. Många huvudmän bedömer också att studiemotivationen minskat, samt att den psykisk ohälsa ökat under pandemin.
- **Huvudmännen genomför ett stort antal olika insatser för att motverka ett utbildningstapp.** Några exempel är mer närundervisning för elever i behov av stöd, utökad undervisning t.ex. genom lovskola, läxhjälp och handledning, förstärkt elevhälsa, uppföljning av elevernas behov av stöd, fler lärare och annan personal samt digitala verktyg.

¹ Särskilt vad gäller resultaten om risken för ett utbildningstapp är det relevant att understryka att detta speglar en snabb insamling av huvudmännens bedömningar vid ett givet tillfälle. Pandemins utveckling och de åtgärder som vidtas gör att dessa kan variera över tid. Skolverket kommer att följa upp detta framöver och då ha möjlighet att ge en närmare bedömning av utbildningstappet.

1 Inledning

Med anledning av den pågående covid-19-pandemin har Skolverket genomfört en intervjuundersökning riktad till huvudmän för grundskolans årskurs 7–9 och gymnasieskolan, om ändrade lärotider och utbildningstapp. Undersökningen avser tre delar: 1) planerad undervisning som inte har kunnat genomföras, 2) beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotider eller undervisningstidens fördelning, samt 3) bedömd risk att elever inte får de kunskaper och färdigheter de normalt sett skulle fått, det vill säga om det uppstår ett utbildningstapp.

Samtliga landets 290 kommuner, 10 gymnasieförbund samt 49 enskilda huvudmän kontaktades den 19–20 april 2021. Svarefrekvensen var 78 procent för högstadiet och 74 procent för gymnasieskolan. Motsvarande undersökning har genomförts en gång tidigare, den 8–9 februari.² I denna rapport redovisas resultat både från både februari och april månads undersökning för att möjliggöra jämförelser över tid.

Resultaten presenteras på huvudmannanivå, uppgifter har generellt inte samlats in för olika skolenheter inom den specifika kommunen eller enskilda huvudmannens organisation. De mest aktuella uppgifterna angav att vid tidpunkten för intervjuerna var smittspridningen nationellt sett fortsatt ökande. Andelen bekräftade fall sett till befolkningen ökade i 15 av 21 regioner. I tre av dessa regioner (Gotland, Jämtland Härjedalen och Kronoberg) var ökningen mer än 50 procent.³ Det fanns även i flera fall rekommendationer från det regionala smittskyddet riktat till olika delar av skolväsendet.⁴

Ändrade lärotider och förekomsten av ett utbildningstapp till följd av pandemin är även aktuella inom ramen för de regeringsuppdrag som Skolverket fått gällande konsekvenser av covid-19-pandemin.⁵

Möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningstidens fördelning

För samtliga skolformer har covid-19-pandemin inneburit utmaningar och därmed har behov av att anpassa verksamheten uppstått. Restriktionerna har dock sett olika ut beroende på skolform. Nedan beskrivs de regeländringar som gjort det möjligt att ändra lärotiderna eller undervisningstidens fördelning för högstadiet respektive för gymnasieskolan. Här sammanfattas även införda restriktioner

² Skolverket (2021). *Ändrade lärotider och utbildningstapp. Intervjuer med huvudmän med anledning av Covid-19-pandemin. Februari 2021.*

³ Folkhälsomyndigheten (2021). *Veckorapport om covid-19, vecka 14.* Rapport publicerad den 16 april 2021 och redovisar läget för covid-19 till och med vecka 14 (5–11 april 2021).

⁴ Information om och länkar till aktuella rekommendationer från de olika regionerna finns samlade på webbplatsen Krisinformation.se <https://www.krisinformation.se/detta-kan-handa/handelser-och-storningar/20192/myndigheterna-om-det-nya-coronaviruset/regional-information-om-coronaviruset> hämtad 2021-04-20.

⁵ Skolverkets regleringsbrev 2021. *Stödande insatser samt uppföljning och utvärdering med anledning av covid-19-pandemin samt Hantering av konsekvenserna av covid-19-pandemin i skolväsendet.*

gällande fjärr- eller distansundervisning.⁶ Detta för att ge en övergripande förståelse för de förutsättningar som respektive skolform på grund av pandemin varit, och är fortsatt verksamma under.

Högstadiet

Grundskolan och motsvarande skolformer (grundsärskolan, specialskolan och sameskolan) hölls under 2020 till övervägande del öppna, med vissa undantag. Inför vårterminen 2021 beslutade regeringen att utöka möjligheten för huvudmän att även för högstadiet kunna övergå till fjärr- eller distansundervisning.⁷ Även om utgångspunkten under pandemin har varit att alla elever i grundskolan i första hand ska undervisas i skolans lokaler (förutsatt att eleverna är friska och att skolan är öppen), har det sedan våren 2020 funnits föreskrifter⁸ som givit huvudmännen möjligheter att vidta åtgärder och bedriva sina verksamheter på ett mer flexibelt sätt. Detta kan exempelvis ske genom att disponera läsåret på ett friare sätt. Huvudmännen har möjlighet att förlägga undervisning till helger, förlänga skoldagarna med fler undervisningstimmar per dag, eller förändra antalet skoldagar per läsår.⁹ De har även möjlighet att omfördela undervisningstiden mellan ämnen och årskurser. Exempelvis kan undervisning som inte har kunnat genomföras flyttas till nästkommande läsår (så länge undervisningen genomförs innan den 31 juli 2022¹⁰). Det finns dock en begränsning för årskurs 9. För sista året i grundskolan finns inte möjligheten att flytta tid mellan ämnen och inte heller möjligheten att skjuta upp undervisning till efter läsårets slut, utan enbart möjligheten att omdisponera undervisningstid inom läsåret.¹¹

Gymnasieskolan

Folkhälsomyndigheten rekommenderade i slutet av höstterminen 2020 fjärr- eller distansundervisning i gymnasieskolan generellt för att begränsa spridningen av covid-19. Den 20 januari 2021 rekommenderades gymnasieskolan att från och med den 25 januari gradvis återgå till närundervisning, det vill säga undervisning på plats i skolans lokaler. Rekommendationen gällde fram till och med den 1 april

⁶ Med fjärr- eller distansundervisning avses i rapporten sådan undervisning som framgår i 7 § förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta.

⁷ 11b -11c §§ förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta. Se också regeringens förordningsmotiv för förordning om ändring i förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta (Fm 2021:1).

⁸ Förordning (2020:115) om utbildning i vissa skolformer i skolväsendet vid spridning av viss smitta.

⁹ 3–4 §§ förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta.

¹⁰ Förordning (2021:128) om fortsatt giltighet av förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta.

¹¹ Regeringens förordningsmotiv för förordning (2020:115) om utbildning i vissa skolformer i skolväsendet vid spridning av viss smitta (Fm 2020:1).

2021.¹² Vissa elevgrupper och moment var undantagna från rekommendationen om fjärr- eller distansundervisning. Det gällde exempelvis praktiska moment som inte kan skjutas upp, elever på introduktionsprogram som inte kan tillgodogöra sig undervisningen genom fjärr- eller distansundervisning samt elever som i övrigt är sårbara för fjärr- eller distansundervisning.

Folkhälsomyndigheten valde att inte förlänga rekommendationen om delvis fjärr- eller distansundervisning efter den 1 april då myndigheten sammantaget bedömde att nackdelarna för eleverna med sådan undervisning är betydande, och att undervisning på plats i skolan är bättre för elevernas kunskapsinhämtning och hälsa.¹³ Därmed är det upp till varje huvudman att anpassa undervisningen i gymnasieskolan utifrån den situation som råder lokalt och regionalt. Det innebär att fjärr- eller distansundervisning i gymnasieskolan, precis som för högstadiet, kan användas under vissa förutsättningar enligt gällande förordning.¹⁴

Även huvudmän i gymnasieskolan har möjlighet att omdisponera undervisningstiden. Precis som för grundskolan finns möjligheten att omdisponera läsåret. Det är möjligt att låta läsåret omfatta fler eller färre skoldagar, förlägga undervisning till andra dagar än måndag-fredag, eller att omdisponera undervisningstiden under läsåret.¹⁵ Undervisningstiden ska dock fortfarande totalt sett motsvara den undervisningstid som eleverna har rätt till enligt skollagen.

¹² Folkhälsomyndighetens webbplats <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2021/januari/gradvis-atergang-till-narundervisning-pa-gymnasiet/hamtrad-2021-02-01> och Folkhälsomyndigheten (2021). Rekommendation om fjärr- eller distansundervisning för gymnasieskolan. Dnr 00259-2021.

¹³ Folkhälsomyndighetens webbplats <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2021/mars/ingen-forlangning-av-rekommendation-om-fjarr-och-distansundervisning-pa-gymnasiet/> hämtad 2021-03-30.

¹⁴ Förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta.

¹⁵ 5 § förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta, vilket möjliggör avvikelser från 3 kap. 1 § gymnasieförordningen (2010:2039).

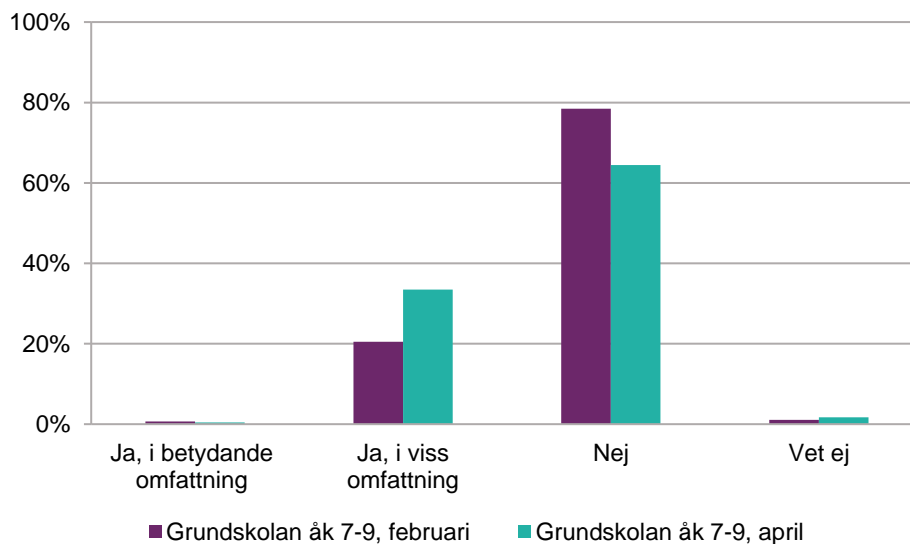
2 Undersökningens resultat

Undervisning som inte kunnat genomföras

Fler huvudmän svarar i april att planerad undervisning inte har kunnat genomföras

Vid tidpunkten för undersökningen i april uppgav 33 procent av huvudmännen för högstadiet att det i viss omfattning, så här långt in på vårterminen, förekommit att planerad undervisning inte kunnat genomföras, se Diagram 1. Motsvarande andel för undersökningen i februari var 20 procent.¹⁶ Endast 1 procent av huvudmännen (två huvudmän i februari månads undersökning och en huvudman i april månads undersökning) uppgav att planerad undervisning inte kunnat genomföras i betydande omfattning.

Diagram 1. Har det så här långt in på vårterminen förekommit att planerad undervisning inte har kunnat genomföras? (Grundskolan)

Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande grundskolan i februari: 288

Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande grundskolan i april: 239

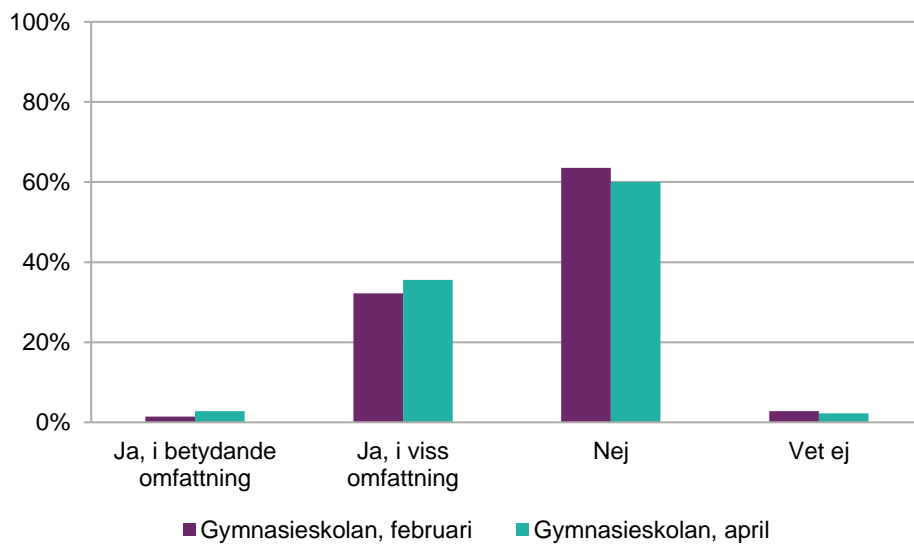
Huvudmän för grundskolan beskriver att den undervisning som inte kunnat genomföras främst avser närundervisning i praktisk-estetiska ämnen och moment såsom prao, laborationer och studiebesök. Det förekommer att närundervisning i moderna språk och modersmålsundervisning inte har kunnat genomföras i de fall eleverna får undervisning på en annan skola än den egna eftersom man inte vill

¹⁶ Skolverket (2021). *Ändrade lärotider och utbildningstapp. Intervjuer med huvudmän med anledning av Covid-19-pandemin. Februari 2021.*

blanda elever från olika skolor. I övriga kommentarer framgår att det endast är enskilda lektioner som inte har kunnat genomföras.

För gymnasieskolan är skillnaderna i huvudmännens svar mindre mellan de två undersökningarna, vilket redovisas i Diagram 2. I april uppgav 36 procent av huvudmännen för gymnasieskolan att det i viss omfattning, så här långt in på vårterminen, förekommit att planerad undervisning inte kunnat genomföras. Motsvarande siffra för undersökningen i februari var 32 procent. Andelen som svarade att den planerade undervisningen inte kunnat genomföras i betydande omfattning var 3 procent för undersökningen i april och 1 procent för undersökningen i februari.

Diagram 2. Har det så här långt in på vårterminen förekommit att planerad undervisning inte har kunnat genomföras? (Gymnasieskolan)

Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande gymnasieskolan i februari: 214

Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande gymnasieskolan i april: 180

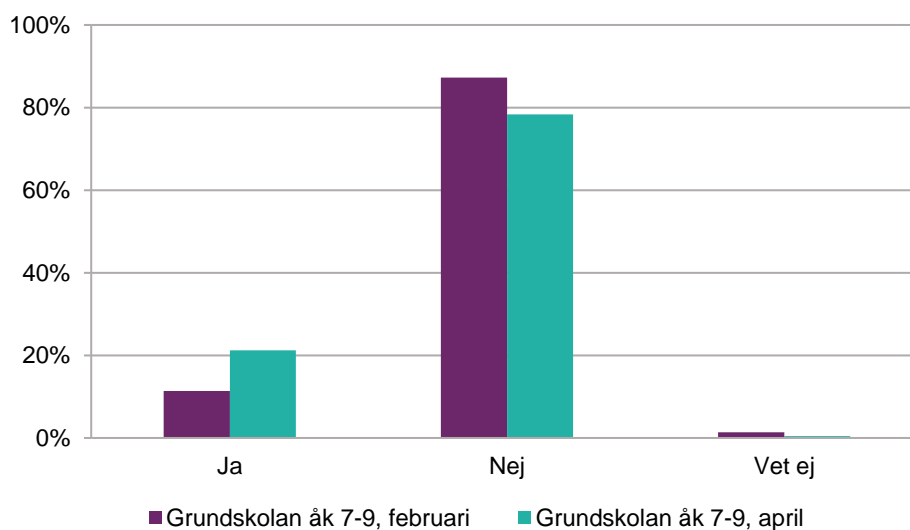
I gymnasieskolan är det huvudsakligen praktiska moment på de yrkesförberedande programmen som enligt huvudmännen inte har kunnat genomföras, särskilt arbetsplatsförlagt lärande (apl) inom vård- och omsorgsprogrammet, hotell- och turismprogrammet samt restaurang- och livsmedelsprogrammet nämns här. Även praktiska ämnen och moment inom högskoleförberedande program har behövt ställas in, skjutas upp eller göras om till teoretiska moment. Utifrån huvudmännens svar tycks detta dock inte ha skett i samma utsträckning.

Huvudmännens beslut om ändrade lärotider

En ökad andel av huvudmännen har fattat beslut om att ändra lärotiderna eller undervisningens fördelning

Vid tidpunkten för april månads undersökning uppgav 21 procent av huvudmännen för högstadiet att de, så här långt in på vårterminen, fattat beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningens fördelning. Motsvarande siffra i undersökningen i februari var 11 procent, se Diagram 3.

Diagram 3. Har ni så här långt in på vårterminen fattat något beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningstidens fördelning? (Grundskolan)

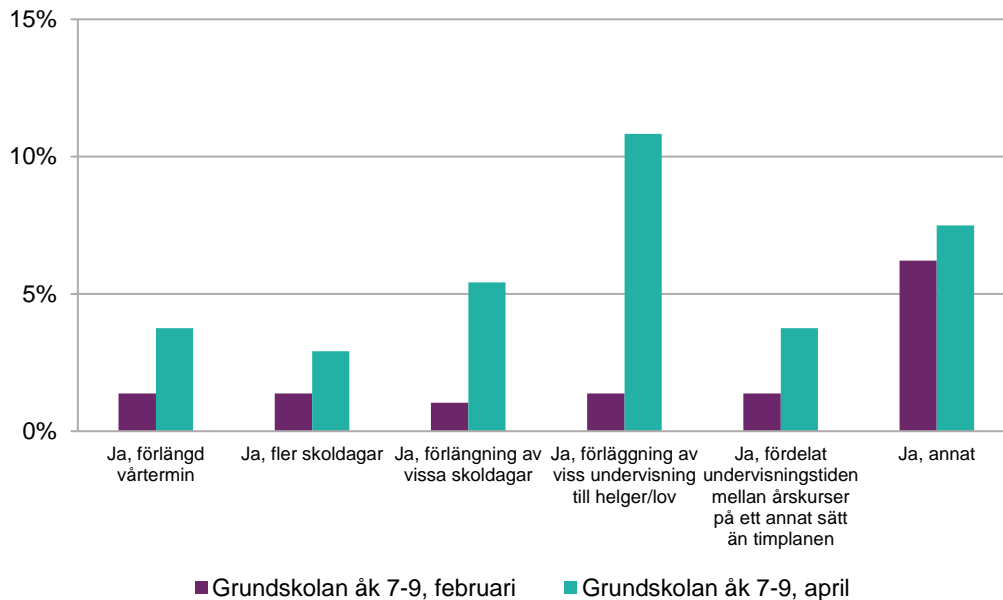
Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande grundskolan i februari: 290

Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande grundskolan i april: 240

Bland de huvudmän som svarat att de utnyttjat möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningstidens fördelning, är det vanligaste svaret att de har förlagt viss undervisning till helger eller lov. Det uppgav 11 procent av huvudmännen i april månads undersökning och 1 procent i februari, vilket framgår av Diagram 4. Av kommentarerna framgår dock att flera huvudmän som uppgett att de har förlagt undervisning under helger och lov beskriver olika satsningar på lovskola, och inte att de förlagt undervisningen till helger och lov enligt förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid viss spridning av smitta. Kring denna fråga finns därför med stor sannolikhet viss överrapportering, varför resultatet bör tolkas med försiktighet.

Det näst vanligaste svaret bland de som svarat att de utnyttjat möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningstidens fördelning är ”Ja, annat”, följt av ”Ja, förlängning av vissa skoldagar”. Majoriteten av de som angav ”Ja, annat” kommenterar att de anordnar lovskola eller att de skjuter fram lärarnas studiedagar.

Diagram 4. Har ni så här långt in på vårterminen fattat något beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningstidens fördelning? Alternativ för "Ja". (Grundskolan)

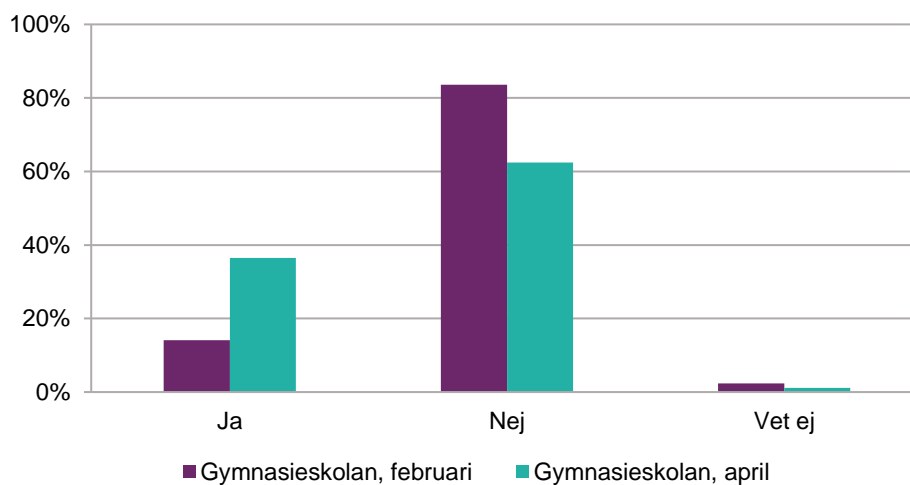

Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande grundskolan i februari: 290

Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande grundskolan i april: 240

I gymnasieskolan är det något vanligare att huvudmännen fattat beslut om att ändra lärotiderna eller undervisningens fördelning. Diagram 5 visar att 36 procent av huvudmännen uppgav att de fattat ett sådant beslut i aprilundersökningen. Motsvarande andel i februari månads undersökning var 14 procent.

Diagram 5. Har ni så här långt in på vårterminen fattat något beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningstidens fördelning? (Gymnasieskolan)

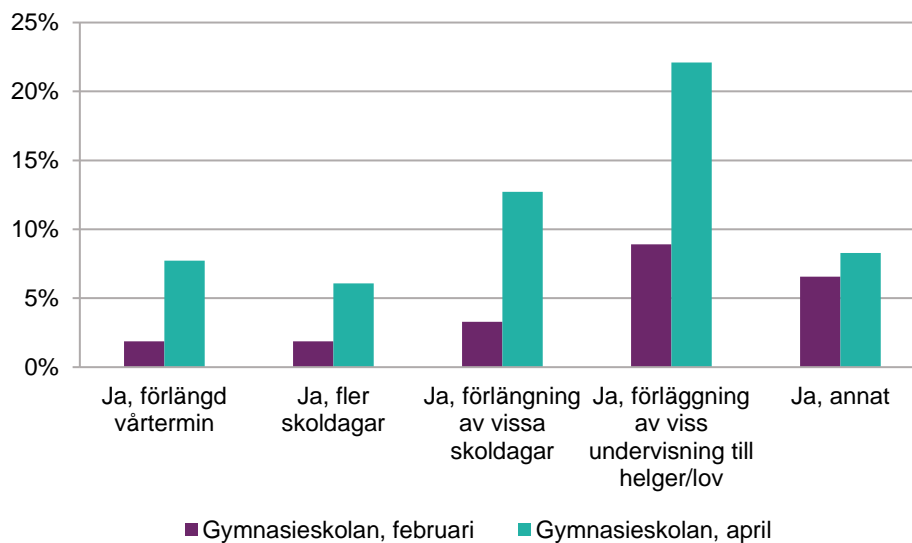
Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande gymnasieskolan i februari: 213

Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande gymnasieskolan i april: 181

Det vanligaste svaret bland de huvudmän som uppgav att de hade utnyttjat möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningens fördelning, var att de har förlagt viss undervisning till helger eller lov. Det uppgav 22 procent av huvudmännen för gymnasieskolan i april månads undersökning, att jämföra med 9 procent i februari. Detta redovisas i Diagram 6. Likt svaren för grundskolan finns i kommentarerna indikationer på att huvudmän som svarat att de förlagt undervisning till helger eller lov avser satsningar på lovskola, och inte beslut i enlighet med förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid viss spridning av smitta. Även här bör resultaten därför tolkas med viss försiktighet.

Det näst vanligaste svarsalternativet bland de huvudmän för gymnasieskolan som uppgav att de utnyttjat möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningens fördelning var att de förlängt vissa skoldagar, 13 procent av huvudmännen för gymnasieskolan uppgav det. 8 procent angav ”Ja, annat”. I kommentarerna framgår att det dels handlar om lovskola, dels att huvudmannen ännu inte har fattat ett formellt beslut om att ändra lärotiderna.

Diagram 6. **Har ni så här långt in på vårterminen fattat något beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningstidens fördelning? Alternativ för ”Ja”. (Gymnasieskolan)**

Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande gymnasieskolan i februari: 213

Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande gymnasieskolan i april: 181

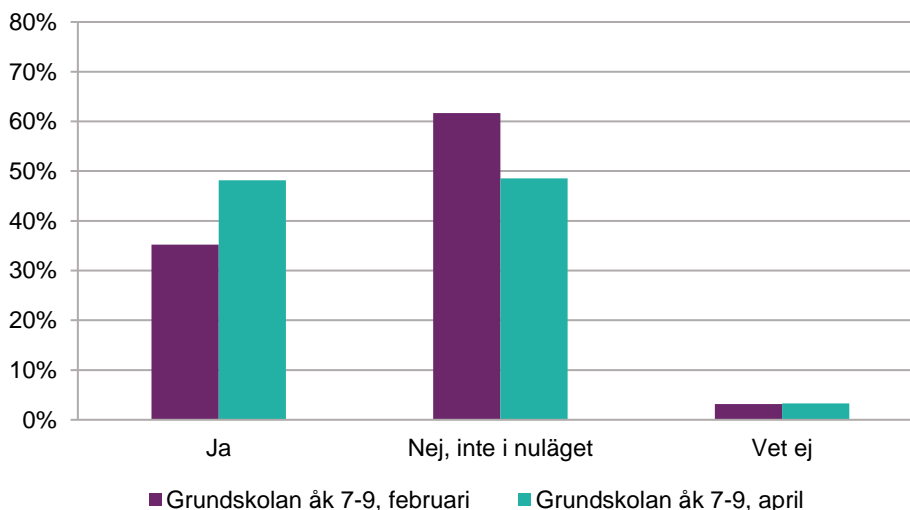
Huvudmännens bedömning av risken för utbildningstapp

Risken för utbildningstapp bedöms vara störst i gymnasieskolan

Huvudmännen bedömer att risken för ett utbildningstapp, som en konsekvens av pandemin, är större i gymnasieskolan än i högstadiet. Med utbildningstapp avses här att eleverna inte får de kunskaper eller färdigheter de normalt sett skulle ha fått under vårterminen. Skillnaderna mellan gymnasieskolan och högstadiet är dock mindre i april månads undersökning än den var i februari.

För högstadiet svarade ungefär hälften av huvudmännen, 48 procent, att de bedömer att det finns en risk för ett utbildningstapp i april månads undersökning. Motsvarande andel i februari var cirka en tredjedel, 35 procent, se Diagram 7. I gymnasieskolan är andelen större – i april gjorde 72 procent av huvudmännen bedömningen att en risk för ett utbildningstapp finns. Motsvarande andel i februari var 66 procent, se Diagram 8.

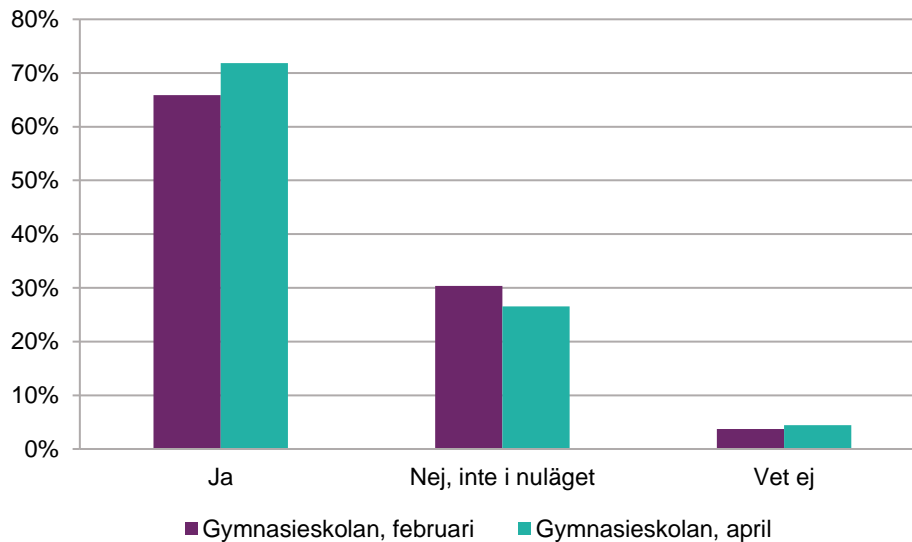
Diagram 7. **Bedömer ni i nuläget att det finns risk för att era elever, som en konsekvens av pandemin, inte får de kunskaper eller färdigheter de normalt skulle ha fått under vårterminen? Dvs. att det uppstår ett utbildningstapp. (Grundskolan)**

Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande grundskolan i februari: 287

Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande grundskolan i april: 241

Diagram 8. **Bedömer ni i nuläget att det finns risk för att era elever, som en konsekvens av pandemin, inte får de kunskaper eller färdigheter de normalt skulle ha fått under vårterminen? Dvs. att det uppstår ett utbildningstapp. (Gymnasieskolan)**

Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande gymnasieskolan i februari: 214

Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande gymnasieskolan i april: 181

De huvudmän som bedömer att det finns en risk för utbildningstapp finns såväl bland de som vid tiden för respektive undersökning hade gått över till fjärr- eller distansundervisning, som de som vid tidpunkten enbart bedrev närundervisning¹⁷. De fanns också såväl bland de som har behövt ställa in undervisning vid tidpunkten för respektive undersökning, som de som inte behövt göra det.

Svårt att bedöma risken för ett utbildningstapp

Nedan redovisas huvudmännens beskrivningar av utbildningstapp utifrån några övergripande områden. Många huvudmän beskriver att det är svårt att uppskatta omfattningen av ett eventuellt utbildningstapp i dagsläget, särskilt för de elever som endast får fjärr- eller distansundervisning och inte träffar lärarna på plats. Samtidigt uttrycker många en oro för att utbildningstapp kan bli ett omfattande problem. Ett flertal huvudmän har redan följt upp elevernas resultat för att fånga de som riskerar att tappa kunskaper, många andra planerar att göra det framöver.

Kommentarerna ger inte en tydlig förklaring till skillnaden i bedömning av utbildningstapp som finns mellan högstadiet och gymnasieskolan. Utifrån Skolverkets samlade erfarenheter så här långt av att följa upp pandemin och dess

¹⁷ I april angav en tredjedel av huvudmännen för högstadiet att de bedriver fjärr- eller distansundervisning vid alla eller nästan alla sina skolenheter. Två tredjedelar av huvudmännen för gymnasieskolan angav att de bedriver fjärr- eller distansundervisning vid alla sina skolenheter. Skolverket (2021). *Fjärr- och distansundervisning på högstadiet och i gymnasieskolan. Interjuer med huvudmän med anledning av covid-19-pandemin. April 2021.*

konsekvenser, kan en faktor vara att man i gymnasieskolan har bedrivit fjärr- eller distansundervisning under en betydligt längre tid än i högstadiet. Att många skolor på högstadiet nu bedrivit fjärr- eller distansundervisning under en längre period, kan vara en förklaring till varför andelen huvudmän som bedömer att det finns en risk för utbildningstapp har ökat mer än för gymnasieskolan mellan februari och april månads undersökningar. Det kan även vara att det generellt upplevs svårare att hinna med att ta igen undervisning för elever i gymnasieskolan, än i grundskolan.

En viktig sak att poängtera är att frågan om risk för ett utbildningstapp är framåt-syftande och bygger på huvudmännens bedömningar av risken att elever inte får de kunskaper eller färdigheter de normalt sett skulle ha fått. Det kan vara svårt för huvudmännen att skatta detta utifrån den osäkerhet som finns kring pandemins utveckling framöver, samt kring de beslut som fattas för att minska smittspridningen.

Generellt sett lyfter huvudmännen fram likartade risker för elever i högstadiet och gymnasieskolan. Det är också samma områden som återkommer i både februari och april månads undersökning, med några undantag.

Vissa elever eller elevgrupper bedöms drabbas hårdast

Det vanligaste svaret är att det är vissa elever som riskerar att drabbas av utbildningstapp. Det handlar framför allt om elever som redan innan pandemin var i behov av stöd, som tidigare varit mycket frånvarande eller riskerar att inte nå kunskapskraven. Även nyanlända och elever i social utsatthet lyfts fram som sårbara vid fjärr- eller distansundervisning – de som inte får stöd hemma eller saknar en bra studiemiljö.

Ett par huvudmän påpekar att de elever som är i störst behov av stöd har fångats upp av skolorna. De som riskerar att drabbas hårdast är i stället elever som ligger mitt emellan – som varken har ett identifierat behov av stöd eller är högpresterande.

Ett flertal huvudmän beskriver elever i gymnasieskolan som mer drabbade än i högstadiet eftersom undervisningen i gymnasieskolan i högre grad har bedrivits som fjärr- eller distansundervisning. Elever som läser på introduktionsprogram beskrivs av några huvudmän som särskilt utsatta.

Samtidigt påpekar många huvudmän att det finns elever som har gynnats av fjärr- eller distansundervisningen, både i högstadiet och i gymnasieskolan. Exempel är elever som har svårt med social interaktion eller högpresterande elever som vill ha arbetsro. Där kan det i stället bli en utmaning att få eleverna att återgå till närundervisning, menar huvudmännen.

Vissa ämnen är svåra att undervisa i på distans

Många huvudmän uppskattar att risken för utbildningstapp är särskilt stor i vissa ämnen eller moment. I högstadiet handlar det främst om praktisk-estetiska ämnen och moment som inte kunnat genomföras som tidigare. Simning nämns av många

som ett moment som varit svårt att genomföra och kan leda till att eleverna inte når kunskapskraven i idrott och hälsa.

I gymnasieskolan beskrivs risken för utbildningstapp som störst på yrkesprogrammen. Många elever har inte kunnat genomföra apl eller öva på praktiska moment. Flera huvudmän uttrycker en oro över hur de ska tillgodose apl och praktiska moment som redan skjutits upp någon termin och inte kan skjutas upp ytterligare.

Både i högstadiet och gymnasieskolan lyfter ett antal huvudmän att måluppfyllelsen riskerar att påverkas i matematik eftersom det är svårt att undervisa i och ta till sig på distans. Även språk upplevs vara svårt att undervisa i på distans. Några huvudmän pekar på att frågor som rör skolans värdegrund och läroplanens övergripande mål är svåra att förmedla på distans.

Ökad frånvaro bland elever och lärare

Många huvudmän för grundskolan beskriver att elevers frånvaro har ökat under pandemin, i synnerhet på skolor som bedriver närundervisning. Elever har behövt stanna hemma vid minsta symptom. Det har också funnits frånvaro på grund av oro för att sprida smitta i familjen. Huvudmännen beskriver att ökad frånvaro bland lärare i högstadiet lett till inställda lektioner eller att man tar in vikarier. Vissa ämnen drabbas särskilt när det inte går att få tag på vikarier och en huvudman nämner att de inte lyckats upprätthålla stöd till elever när speciallärare varit frånvarande. I de fall en skola övergått till fjärr- eller distansundervisning men väljer att ta in vissa elever som behöver närundervisning, menar några huvudmän att det kan vara svårt att få lärare att vilja arbeta på plats på grund av rädsla för smitta.

I gymnasieskolan finns också kommentarer som rör ökad frånvaro bland elever. Däremot i mindre utsträckning eftersom elever och lärare i gymnasieskolan i stor utsträckning har kunnat delta i undervisningen på distans trots att de har symptom.

Lägre kvalitet på undervisningen

Flera huvudmän menar att undervisningens kvalitet på ett generellt plan riskerar att bli lägre under pandemin. De förklarar det med att lärare snabbt har behövt ställa om till fjärr- eller distansundervisning för att sedan gå tillbaka till närundervisning vilket skapar en oförutsägbarhet. Det beskrivs också som svårare att nå ut till elever genom en skärm och ha uppsikt om eleverna hänger med.

Även de som kommenterar att de huvudsakligen har bedrivit närundervisning påpekar att kvaliteten på undervisningen blir sämre när de tvingats ta in många vikarier. Därtill påpekar ett par huvudmän att pandemin har inneburit stor stress för många lärare vilket också kan påverka undervisningen negativt.

Vad gäller högstadiet har några huvudmän gjort uppföljningar och där sett att färre elever kommer nå gymnasiebehörighet jämfört med tidigare år. Generellt finns störst oro för att eleverna i årskurs 9 inte ska nå målen och många har prioriterat den årskursen när de haft närundervisning eller undervisat i praktiska moment. Många huvudmän menar å andra sidan att det gör risken för utbildningstapp större för elever i årskurs 7 och 8 som förväntas ta igen en stor mängd undervisning

kommande läsår. Några av de huvudmän som svarat att högstadiet har haft fjärr- eller distansundervisning, pekar på att denna undervisningsform kan vara mer utmanande för elever i årskurs 7 som har ett ännu större behov av ett socialt sammanhang och att det dessutom kan vara svårare att ta ett så stort ansvar för sina studier vid en låg ålder.

Huvudmännens svar för gymnasieskolan följer samma mönster. Många menar att det finns en risk för att eleverna får sämre meritvärde eller lägre måluppfyllelse som en följd av pandemin. Det gäller dels sistaårseleverna som inte har möjlighet att ta igen missad kunskap, dels förstaårseleverna som började gymnasieskolan direkt på distans. Andra menar att andraårseleverna riskerar att tappa i kunskapsutveckling eftersom de inte prioriterats för närundervisning. Samtidigt finns kommentarer om att elevernas meritvärden inte nödvändigtvis kommer att bli lägre, men att det finns en risk att lärare bli mer generösa i sina bedömningar.

Minskad motivation och ökad psykisk ohälsa

Ett flertal huvudmän menar att många elever har blivit mindre studiemotiverade under pandemin. Det gäller särskilt i gymnasieskolan och bland de elever i högstadiet som har haft fjärr- eller distansundervisning. Det beskrivs som svårare att hitta motivation när eleverna inte träffar klasskamrater eller lärare fysiskt. Några huvudmän menar att stödinsatser ofta är mindre effektiva på distans vilket påverkar motivationen. Flera huvudmän för gymnasieskolan nämner också att högpresterande elever riskerar att tappa motivation när de inte har samma möjligheter att visa sina kunskaper vid fjärr- eller distansundervisning.

Huvudmännen uttrycker generellt att de ser en risk för ökad psykisk ohälsa vilket kan leda till ett utbildningstapp. I gymnasieskolan uppges eleverna vara oroliga för hur deras framtid påverkas av pandemin. Huvudmännen beskriver att även elever som har haft närundervisning påverkas negativt av det allmänna världsläget. Några påpekar också att det tar längre tid att fånga upp kränkningar av olika slag när eleverna har fjärr- eller distansundervisning.

Värt att notera är att kommentarer om minskad motivation och risk för ökad psykisk ohälsa är vanligare i undersökningen som genomfördes i april jämfört med februari, framför allt i högstadiet.

Insatser för att motverka utbildningstapp

I april månads undersökning fick huvudmännen frågan om vilka insatser de genomför som de tror kan vara viktiga för att motverka ett utbildningstapp.

Närundervisning

Den vanligaste insatsen som nämns är att bedriva närundervisning även när skolan generellt har övergått till fjärr- eller distansundervisning. Närundervisning riktas då framför allt till elever som av olika skäl inte klarar av fjärr- eller distansundervisning men också för att undervisa och genomföra prov i praktiska ämnen och moment. På vissa skolor prioriteras elever i grundskolans årskurs 9 eller sistaårselever i gymnasieskolan för närundervisning. Andra har växelvis närundervisning och fjärr- eller distansundervisning för samtliga elever. Några huvudmän har utökat sina lokaler för att kunna dela upp närvarande elever i mindre grupper.

Utökad undervisning

Många huvudmän uppger att de satsat på lovskola på både sport-, påsk- och sommarlov, eller undervisning på helgdagar eller på kvällar, för att ge elever chans att ta igen missad undervisning. Undervisning i matematik och praktiska moment beskrivs som prioriterad, både på högstadiet och i gymnasieskolan. Huvudmännen satsar också på olika former av studieverkstäder, handledning och läxhjälp för att fånga upp de individuella behoven av stöd i olika ämnen. Några huvudmän menar dock att de elever som är i störst behov av extra undervisning och handledning inte deltar.

Flera huvudmän uppger att de prioriterar grundskolans årskurs 9 och sistaårselever i gymnasieskolan för lovskola och annan extra undervisning. Andra prioriterar de lägre årskurserna eftersom de tidigare har prioriterats bort, eller säger att de kommer prioriteras för insatser nästa läsår.

Satsningar på stödinsatser

Ett stort antal huvudmän svarar att de har satsat på att förstärka elevhälsan, framför allt vad gäller psykologer och kuratorer, både i högstadiet och i gymnasieskolan. Huvudmännen anger att elevhälsan dels arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att säkerställa att elever inte mår dåligt, dels lägger fokus på de elever som behöver extra stöd till följd av pandemin. Flera huvudmän beskriver att elevhälsan söker upp samtliga elever för att se över deras mående och behov av stöd.

Några huvudmän för gymnasieskolan poängterar att elever som har haft fjärr- eller distansundervisning under lång tid lätt tappar rutiner och att det kommer att krävas mycket arbete för att få eleverna att närvara vid närundervisning framöver. Andra uppger att de har gjort extra anpassningar för ett ökat antal elever.

Uppföljning av elevers behov

Huvudmännen betonar att de vid tidpunkten för undersökningens genomförande inte har en komplett överblick över elevernas behov av stöd. Många satsar därför på att göra uppföljningar – av elevernas mående, resultat, frånvaro samt vilka ämnen och moment som behöver tas igen. Det görs dels på individnivå, dels per klass, årskurs, program eller skola. En del huvudmän gör även uppföljningar gentemot vårdnadshavare för att få deras bild av elevernas behov.

Fler lärare och annan personal

För att kunna genomföra den undervisning som krävs har huvudmännen behov av lärare. Som exempel nämns att man har anställt extra lärare för att ha en vikariebas med fasta vikarier eller för att kunna ge undervisning individuellt eller i mindre grupper. Några har övergått till tvåläraresystem. Andra har prioriterat om bland lärarnas arbetsuppgifter så att de kan fokusera på undervisningen. Även annan personal har tagits in för att stötta i klassrummet eller för att finnas till hands på raster om eleverna behöver någon att prata med. Många vittnar dock om utmaningen att rekrytera lärare till lovskola och annan utökad undervisning eftersom pandemiåret har varit mycket krävande för lärarkåren.

Digitala verktyg

Flera huvudmän uppger att de satsat på digitala verktyg för att fjärr- eller distansundervisningen ska fungera. Det handlar exempelvis om att köpa in nya datorer, programvara för att underlätta undervisningen i matematik och modem som man lånar ut till elever med dålig uppkoppling. Några har också stärkt bemanningen på it-avdelningen för att kunna åtgärda problem snabbt. Flera huvudmän har också satsat på att göra undervisningsmaterial tillgängliga digitalt.

Huvudmännens behov av stöd

En fråga i april månads undersökning var om huvudmännen ser behov av att Skolverket ger ytterligare stöd inom något område för att motverka ett utbildnings-tapp. Många huvudmän valde att beskriva behov av stöd generellt, alltså även sådant som Skolverket inte har möjlighet att tillgodose.

Finansiering

Det vanligaste svaret är att huvudmännen önskar ökad finansiering till skolan för att kunna genomföra alla de insatser som krävs till följd av pandemin. Framför allt önskas medel för att kunna rekrytera fler behöriga lärare och för att stärka elevhälsan. Flera huvudmän önskar att statsbidraget för lovskola förlängs eller att det ska finnas riktade bidrag för att kunna utöka lokalerna. Några önskar att introduktionsprogrammet får mer resurser utifall att elevantalet ökar.

Flera huvudmän önskar generella bidrag, snarare än riktade, för att kunna anpassa insatserna efter skolornas skiftande behov. Många uttrycker tacksamhet över skolmiljarden¹⁸ men menar att liknande resurser kommer att behövas flera år framöver.

Lärande exempel

Många huvudmän efterfrågar erfarenhetsutbyte och lärande exempel på hur andra huvudmän har hanterat konsekvenser av pandemin – hur man löst undervisning i praktiska moment, hur fjärr- eller distansundervisning bäst kan bedrivas, hur man kan arbeta med elever som har hög frånvaro, vilka arbetssätt från pandemiåret som kan användas framöver och vilka kompensatoriska insatser som huvudmännen använt sig av. Även sammanställningar av forskning kring dessa frågor efterfrågas.

Bedömningsstöd

Huvudmän för både grundskolan och gymnasieskolan uttrycker i flera fall att lärarna tycker att det är problematiskt att sätta betyg till följd av pandemin och de åtgärder som vidtagits med anledning av den. De menar att det är svårare för lärare att bedöma elevers kunskaper till följd av mindre underlag vilket, enligt huvudmännen, gör att betygsättningen riskerar att inte bli likvärdig. Flera uttrycker att det är särskilt svårt att bedöma elevernas kunskaper i och med att de nationella proven ställdes in.

Huvudmännen efterfrågar generellt stöd i hur de ska hantera att vissa moment inte kunnat genomföras och menar att eleverna inte ska drabbas av att undervisningen inte kunnat bedrivas helt enligt styrdokumentet. Många huvudmän önskar stöd för

¹⁸ I december 2020 beslutade regeringen att förstärka det statliga stödet till skolväsendet med 1 miljard kronor. Syftet är att ge kommunerna förutsättningar att säkerställa att barn och elever får den utbildning de har rätt till. Stödet fördelas av Skolverket under 2021.

att kartlägga elevernas eventuella kunskapsluckor. Huvudmännen önskar även stöd i hur man bedömer elevers kunskaper vid fjärr- eller distansundervisning.

Riktlinjer och information

Huvudmännen önskar tydliga riktlinjer i en rad frågor. Den vanligaste är frågan om i vilken utsträckning man kommer kunna bedriva fjärr- eller distansundervisning i framtiden. Som nämnt finns det en oro för att elever som har gynnats av fjärr- eller distansundervisningen kommer att ha svårt att anpassa sig till närundervisning och ett flertal huvudmän efterfrågar en möjlighet att fortsätta kombinera olika undervisningsformer. Några efterfrågar också riktlinjer för hur skolorna ska planera höstterminens undervisning och hur man går till väga för att återgå till närundervisning. Huvudmännen önskar också att Skolverket tolkar och kommunicerar nya lagar och föreskrifter.

Insatser för att ta igen kunskaper

Huvudmän för gymnasieskolan efterfrågar olika insatser för att hjälpa elever som inte har klarat målen. Exempel som nämns är att förstärka komvux för att göra plats för de elever som inte fått gymnasieexamen, utöka möjligheten att läsa upp gymnasiebetyg och att gymnasieelever ska kunna genomgå prövning utan kostnad. Ytterligare förslag är att gymnasieelever som tar examen under pandemin bör prioriteras för sommarjobb och praktikplatser, att anpassa antagningen till högskolan så att de elever som fått gymnasieexamen under pandemin får söka in på en särskild kvot och att stärka det kommunala aktivitetsansvaret.

Några huvudmän för grundskolan önskar att antagningen till gymnasieskolan flyttas fram så att de elever som går lovskola har möjlighet att avsluta sina studier i tid till ansökan.

Lugn och ro

Slutligen är det flera huvudmän som uttrycker en önskan om att slippa nya reformer inom skolan och få fokusera på undervisningen. Även om de uttrycker en förståelse för att det finns många andra frågor som är prioriterade så uttrycker dessa att både huvudmän, skolledare och framför allt lärare behöver tid för återhämtning.

Bilaga 1 Undersökningens genomförande

Nedan beskrivs övergripande Skolverkets genomförande av den intervjuundersökning som ligger till grund för resultaten och analysen i denna rapport.

Under måndagen och tisdagen den 19–20 april 2021 försökte Skolverket nå samtliga landets 290 kommuner samt 10 gymnasieförbund och 49 enskilda huvudmän som bedriver undervisning i grundskolans årskurs 7–9 eller gymnasieskolan. Intervjuer genomfördes med representanter för huvudmännen över telefon under dessa båda dagar. Intervjuerna bestod av en del som rörde fjärr- eller distansundervisning i högstadiet och gymnasieskolan (se separat rapport)¹⁹, samt en del om ändrade lärotider och utbildningstapp. Delen om ändrade lärotider och utbildningstapp bestod av tre frågor med fasta svarsalternativ samt tre öppna frågor. Frågeguiden för undersökningen om ändrade lärotider och utbildningstapp finns i bilaga 2. En motsvarande undersökning genomfördes i februari 2021.²⁰

Svaren dokumenterades i ett enkätverktyg. Frågorna avsåg förhållandena på huvudmannanivån, det är också på denna nivå som resultaten presenteras. Uppgifter efterfrågades inte för enskilda skolenheter, i flera fall fanns det dock endast en skolenhet inom kommunen eller huvudmannens organisation med den aktuella skolformen eller med de aktuella årskurserna.

Det kan vara värt att här understryka att i urvalet ingår huvudmän med allt från en skolenhet upp till ett sjuttioal i en enskild skolform. Likaså varierar elevantalet mellan de olika huvudmännen, från en handfull elever i en skolform till uppåt 20 000. Huvudmännens svar tillmäts samma vikt oavsett storlek. Resultaten ger inte någon närmare bild av hur vanligt det är med ändrade lärotider eller ett utbildningstapp på skolenhetsnivå, eller hur vanligt det är ur ett elevperspektiv. I stället belyser resultaten situationen hos kommunala huvudmän samt hos ett urval av enskilda huvudmän.

Vissa huvudmän hade endast undervisning i en av de aktuella skolformerna och fick därför bara frågor om denna. Eftersom ansvaret för olika skolformer som regel är delat på olika förvaltningar inom de kommunala huvudmännen, medförde det att antalet individuella intervjuer var betydligt större än antalet huvudmän.

Svarsfrekvens och urval

Totalt 349 huvudmän ingick i det ursprungliga urvalet. Det är samma huvudmän som kontaktats i båda undersökningarna. Bland dessa ingick samtliga 290 kommuner samt 10 gymnasieförbund och ett urval av 49 enskilda huvudmän. Urvalet av enskilda huvudmän gjordes utifrån elevantalet i årskurs 7–9 i grundskolan

¹⁹ Skolverket (2021). *Fjärr- och distansundervisning på högstadiet och i gymnasieskolan. Intervjuer med huvudmän med anledning av covid-19-pandemin. April 2021.*

²⁰ Skolverket (2021). *Ändrade lärotider och utbildningstapp. Intervjuer med huvudmän med anledning av Covid-19-pandemin. Februari 2021.*

respektive i gymnasieskolan.²¹ Enskilda huvudmän med fler än 300 elever i högstadiet inkluderades i urvalet, liksom de som hade fler än 1000 elever i gymnasieskolan. De uppgifter i skolenhetsregistret som använts för aktuella skolformer och elever utgår från läsåret 2019/20. Detta gjorde bland annat att någon enstaka kommun som kontaktades med frågor för gymnasieskolan, för närvarande inte bedrev undervisning i skolformen. Detta räknas som bortfall i tabellerna nedan, vilket gör att detta ser något större ut för den skolformen än det i verkligheten var. I några fall gavs svar gemensamt för flera enskilda huvudmän som ingick i samma koncern. Detta har dock justerats i urvalet och svarsfrekvensen, både för grund- och gymnasieskolan. I tabell 1 och 2 nedan framgår antalet svar och svarsfrekvenser per huvudmannatyp samt totalt, för högstadiet respektive för gymnasieskolan.

Tabell 1. Antal huvudmän per typ av huvudman i urval samt intervjusvar, högstadiet

	Antal	Antal svar	Svarsfrekvens (%)
Kommunal	290	230	79
Enskild	30	21	70
Totalt	320	251	78

Tabell 2. Antal huvudmän per typ av huvudman i urval samt intervjusvar, gymnasieskolan

	Antal	Antal svar	Svarsfrekvens (%)
Kommunal	237	175	74
Enskild	14	11	79
Totalt	251	186	74

Möjliga felkällor

Förutom att tiden för förberedande och genomförande av studien varit begränsad finns det några möjliga felkällor som är värda att nämna när studiens resultat ska tolkas. Intervjuerna genomfördes av ett relativt stort antal personer vid myndigheten och det kan därför, utifrån den begränsade förberedelsetiden, inte uteslutas att någon fråga eller något svar kan ha feltolkats i intervjuerna. Huvudmännen har inte heller tagit del av frågorna på förhand har det inte funnits möjlighet för dem att kontrollera sina svar. Det har också funnits begränsat med tid för att kvalitets-säkra samtliga svar och sammanställningar. Det är också relevant att understryka att svaren speglar situationen som den såg ut den 19–20 april 2021. Situationen under covid-19-pandemin är snabbt föränderlig och nya beslut som skulle påverkat svaren kan ha kommit efter det att informationen samlades in, och innan dessa resultat sammanställs och publicerats.

²¹ Urvalet har inte uppdaterats sedan tidigare undersökningar utan är ett och samma för respektive skolform för de aktuella studierna. Eventuella justeringar av urvalet utifrån nya uppgifter om exv. elevantal har alltså inte gjorts.

Bilaga 2 Frågeguide ändrade lärotider och utbildningstapp

Bakgrundsfrågor

1. Huvudmannens namn:
2. Skolform för intervju:

Grundskolan årskurs 7–9

3. Har ni så här långt in på vårterminen fattat något beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningstidens fördelning i årskurs 7–9 för en eller flera skolenheter?

- *Ja, förlängd vårtermin*
- *Ja, fler skoldagar*
- *Ja, förlängning av vissa skoldagar*
- *Ja, förläggning av viss undervisning till helger eller helgdagar (skollov)*
- *Ja, fördelat undervisningstiden mellan årskurser på ett annat sätt än timplanen*
- *Ja, annat (ange vad i kommentarsfältet)*
- *Nej*
- *Vet ej*

Eventuell kommentar:

4. Har det så här långt in på vårterminen förekommit att planerad undervisning inte har kunnat genomföras för elever i årskurs 7–9?

- *Ja, i betydande omfattning*
- *Ja, i viss omfattning*
- *Nej*
- *Vet ej*

Om ja, beskriv vad det är för undervisning som inte har kunnat genomföras?

5. Bedömer ni i nuläget att det finns risk för att era elever i årskurs 7–9, som en konsekvens av pandemin, inte får de kunskaper eller färdigheter de normalt skulle ha fått under vårterminen? Dvs. att det uppstår ett utbildningstapp.

- *Ja*
- *Nej, inte i nuläget*
- *Vet ej*

Om ja, kommentera gärna hur ni tror att utbildningstappet kan komma att se ut eller hur omfattande ni tror det kan bli:

6. Om möjligt, beskriv gärna vilka insatser ni genomför som ni tror kan vara viktigast för att motverka ett utbildningstapp för elever i grundskolans årskurs 7–9: (ställdes enbart i april månads undersökning)

7. Ser ni behov av att Skolverket ger ytterligare stöd inom något område för att motverka utbildningstappet för elever i grundskolans årskurs 7–9? I så fall vilket/vilka områden: (ställdes enbart i april månads undersökning)

Gymnasieskolan

8. Har ni så här långt in på vårterminen fattat något beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotiderna i gymnasieskolan för en eller flera skolenheter?

- *Ja, förlängd vårtermin*
- *Ja, fler skoldagar*
- *Ja, förlängning av vissa skoldagar*
- *Ja, förläggning av viss undervisning till helger eller helgdagar (skollov)*
- *Ja, annat (ange vad i kommentarsfältet)*
- *Nej*
- *Vet ej*

Eventuella kommentarer:

9. Har det så här långt in på vårterminen förekommit att planerad undervisning inte har kunnat genomföras för elever i gymnasieskolan?

- *Ja, i betydande omfattning*
- *Ja, i viss omfattning*
- *Nej*
- *Vet ej*

Om ja, beskriv vad det är för undervisning som inte har kunnat genomföras?

10. Bedömer ni i nuläget att det finns risk för att era elever i gymnasieskolan, som en konsekvens av pandemin, inte får de kunskaper eller färdigheter de normalt skulle ha fått under vårterminen? Dvs. att det uppstår ett utbildningstapp.

- *Ja*
- *Nej, inte i nuläget*
- *Vet ej*

Om ja, kommentera gärna hur ni tror att utbildningstappet kan komma att se ut eller hur omfattande ni tror det kan bli:

11. Om möjligt, beskriv gärna vilka insatser ni genomför som ni tror kan vara viktigast för att motverka ett utbildningstapp för elever i gymnasieskolan: (ställdes enbart i april månads undersökning)

12. Ser ni behov av att Skolverket ger ytterligare stöd inom något område för att motverka utbildningstappet för elever i gymnasieskolan? I så fall vilket/vilka områden: (ställdes enbart i april månads undersökning)